

Aan:
Provinciale Staten

Onderwerp:
Herstructurering openbaar bibliotheekwerk.

1. Wij stellen u voor:
akkoord te gaan met ondertekening van het voorliggende koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk namens de provincies door de voorzitter en de secretaris van het Interprovinciaal Overleg.

2. Toelichting:
Momenteel ligt voor de definitieve versie van het koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk. Dit koepelconvenant kent drie betrokken partijen. Naast de provincies zijn dat de staatssecretaris voor Cultuur en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Onderstaand wordt achtereenvolgens kort ingegaan op het rapport "Open poort tot kennis", het doel van het koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk, de organisatie van de herstructurering, de taken en verantwoordelijkheden van de provincies, de financiële aspecten en het besluitvormingstraject dat is en moet worden afgelegd om te komen tot formele medeondertekening van het koepelconvenant.

"Open poort tot kennis"

Het rapport "Open poort tot kennis – herstructurering van het openbare bibliotheekstelsel in Nederland" is het product van de Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekstelsel onder voorzitterschap van de heer Meijer. "Open poort tot kennis" is in april 2000 door de Stuurgroep Meijer aangeboden aan de Staatssecretaris voor Cultuur, de heer Van der Ploeg. Het rapport ligt op de gebruikelijke wijze voor u ter inzage en is ook te bekijken of te downloaden via <http://www.minocw.nl/bibliotheken>.

Hoofdpijnen uit "Open poort tot kennis" zijn de volgende.

De bibliotheeksector staat voor deze uitdagingen:

- de kansen te benutten die de ICT-ontwikkelingen bieden;
- een tweedeling tussen 'digibeten' en 'digivaardigen' te voorkomen;
- zich een klantgerichte houding aan te meten;
- een ondernemende houding te ontwikkelen en
- een podium te zijn voor cultuuruitingen.

Om deze uitdagingen aan te kunnen is een vernieuwd en stevig bibliotheekstelsel nodig dat moet voldoen aan een aantal eisen.

- de burger moet een onbelemmerde toegang tot het stelsel krijgen;
- de bibliotheken moeten gebruik maken van moderne ICT-voorzieningen en nieuwe media aanbieden;
- de gebruiker moet centraal komen te staan;
- de bibliotheken moeten samenwerken met culturele instellingen, archieven, het onderwijs, welzijnsinstellingen en zo voorts;
- het bibliotheekstelsel moet de flexibiliteit hebben aan te kunnen sluiten op de specifieke situatie in de verschillende provincies (differentiatie);
- de publieke middelen moeten doelmatig worden ingezet en de bibliotheken moeten daarover verantwoording afleggen.

Statenvergadering:
4 oktober 2001

Agendapunt:
12

Lelystad:
14 augustus 2001

Registratienummer:
PS01.0103

Inlichtingen:
K.C. IJssel

Afdeling:
SPV

Op basis van deze eisen heeft de stuurgroep een bibliotheekstelsel ontwikkeld dat het karakter heeft van een netwerk. Van alle partners in het stelsel zijn rol en verantwoordelijkheden vastgelegd. Te grote vrijblijvendheid bedreigt de kwaliteit van het stelsel. Het stelsel vormt een samenhangend geheel, waarvan de verschillende onderdelen elk noodzakelijk zijn om het geheel in balans te houden.

De basisbibliotheek is het centrum van het stelsel. De stuurgroep is van mening dat een basisbibliotheek een verzorgingsgebied van minimaal 35.000 inwoners moet hebben om voldoende ondernemerszin, professionaliteit en slagkracht te kunnen ontwikkelen. Op dit moment worden directievoering en administratie voor kleine bibliotheken (onder de inwonersgrens van 30.000) buiten Flevoland uitgevoerd door Provinciale Bibliotheekcentrales. De stuurgroep vindt deze praktijk onwenselijk. De basisbibliotheek moet verankerd zijn in de lokale of regionale omgeving en daarom niet afhankelijk zijn van een organisatie-op afstand voor directievoering en werkgeverschap, zoals dat nu in de andere elf provincies wordt geregeld door de provinciale bibliotheekcentrale.

Overigens impliceert de term basisbibliotheek niet iets basaa's. Ook in grote steden kan sprake zijn van een of meer basisbibliotheken die gezamenlijk bijvoorbeeld een stedelijke organisatie vormen. In zo'n grote bibliotheek of samenwerkingsverband van bibliotheken is uiteraard de mogelijkheid een uitgebreid dienstenaanbod te leveren. Toch blijft dan, in de visie van de Stuurgroep Meijer, sprake van een basisbibliotheek. Wel verricht die bibliotheek naast de kernfuncties ongetwijfeld aanvullende taken.

De gemeente is subsidiënt van de basisbibliotheek, eventueel samen met andere gemeenten. De huidige overwegend volgende houding van gemeenten moeten ze loslaten. Zij moeten investeren in actieve betrokkenheid bij het werk van de basisbibliotheek.

Voor de afnemers van de bibliotheekdiensten verandert er niets in de bereikbaarheid van de bibliotheek. Het aantal vestigingen blijft namelijk gelijk. De schaalvergroting die de stuurgroep beoogt, is juist bedoeld om het huidige aantal vestigingen beter te kunnen handhaven. Wat voor de gebruikers en potentiële gebruikers wel verandert, is de kwaliteit van de dienstverlening die ook beter kan worden toegespitst op de wensen van (potentiële) gebruikers. Iedere basisbibliotheek verricht een aantal kernfuncties, zoals het opbouwen en beheren van de collectie, het beschikbaar stellen van informatie en het uitlenen van media. Om die kernfuncties te kunnen uitoefenen zijn er ondersteunende kernfuncties nodig, zoals het beheren van de ledenadministratie, beleidsontwikkeling en –beheer, marktontwikkeling en –beheer, productontwikkeling en –beheer en systeemontwikkeling en –beheer. Aanvullende taken van bibliotheken zijn bijvoorbeeld het aanbieden van overheids- en publieksinformatie, het conserveren en ontsluiten van schriftelijk cultureel erfgoed, het leveren van diensten voor specifieke gebruikersgroepen (bv. beheer schoolbibliotheken, beheer collecties tehuizen en instellingen, uitvoeren van programma's voor leesbevordering en achterstandbestrijding, organiseren van culturele en educatieve activiteiten en vormgeven van de ontmoetingsfunctie) en het samenwerken met overheids-, culturele, educatieve en/of welzijnsinstellingen ten behoeve van bovenstaande diensten.

De kern van het netwerkstelsel wordt dus gevormd door de basisbibliotheken die in opdracht van de gemeenten en in samenwerking met elkaar op een ondernemende wijze de gebruikers bedienen. De basisbibliotheken hebben in de branchevereniging

een landelijke belangenbehartiger en een platform. De branchevereniging ondersteunt basisbibliotheken bij hun ontwikkeling en ontwikkelt producten die voor alle bibliotheken noodzakelijk zijn. Regionale facilitaire bibliotheekbedrijven bieden aan bibliotheken diensten aan op het gebied van bijvoorbeeld automatisering, financiële administratie, inkoop, expeditie/transport, beheer van wisselcollecties en beheer van de bibliobus. De Nederlandse Bibliotheek Dienst blijft tot taak houden media centraal in te kopen en te verwerken. De stuurgroep verwacht dat deze partijen elkaar scherp houden en elkaar opstuwten naar een goede kwaliteit voor een redelijke prijs. Toch denkt de stuurgroep dat het netwerk een regisseur kan gebruiken. Die rol is bij de provincies neergelegd. Het regisseurschap houdt het volgende in:

- stimuleren van samenwerking tussen basisbibliotheken;
- stimuleren van samenwerking met instellingen buiten de branche (horizontale integratie);
- stimuleren van een cultuuromslag naar meer klantgerichtheid en
- stimuleren van continue innovatie.

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel als geheel en stelt daartoe een Bestuurlijk Overleg Bibliotheken in. In dit overleg vindt afstemming plaats tussen de overheden (VNG, IPO, Rijk). Bovendien bepaalt het de basiskwaliteitseisen voor de dienstverlening in het bibliotheekwerk en de kaders voor gezamenlijke ontwikkeling van producten en diensten.

Dit geheel (basisbibliotheken, gemeenten, regionale facilitaire bibliotheekbedrijven, branchevereniging, Stuurgroep Bibliotheken, NBD) vormt een samenhangend stelsel. De Stuurgroep Meijer beschrijft rollen en verantwoordelijkheden binnen dat stelsel. In elke provincie moet het stelsel op maat worden gemaakt. De implementatie van het nieuwe bibliotheekstelsel zal een ingrijpend en complex proces zijn en start, op advies van de stuurgroep, met een landelijk beleidsconvenant waarin de uitgangspunten worden vastgelegd.

Het traject tot de opstelling van het koepelconvenant

Na het aanbieden van het rapport aan de staatssecretaris, is het breed verspreid onder overheden en bibliotheekorganisaties. In alle provincies zijn tussen eind augustus en begin oktober 2000 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor alle leden van provinciale staten en van de gemeenteraden. In Flevoland vond deze bijeenkomst plaats op 4 september in aanwezigheid van een vijftigtal belangstellende volksvertegenwoordigers en vertegenwoordigers van de Flevolandse bibliotheekorganisaties. Op basis van de twaalf informatiebijeenkomsten is een samenvattend verslag van de belangrijkste discussiepunten en vragen opgesteld.

Op 3 april jl. hebben alle betrokken partijen tijdens het bestuurlijk overleg tussen de staatssecretaris voor Cultuur, IPO en VNG de intentie uitgesproken om te komen tot ondertekening van het koepelconvenant.

Het voorliggende koepelconvenant is besproken in de IPO-adviescommissie ZCS van 22 maart 2001. Op 20 maart heeft GS ingestemd met het IPO-voorstel en in de vergadering van 22 maart heeft Flevoland zich positief uitgesproken. De adviescommissie heeft positief geadviseerd over de ondertekening en heeft de vaste IPO-delegatie Cultuur de nodige ruimte gegeven om op basis van deze uitgangspunten het bestuurlijk overleg met de staatssecretaris in te gaan.

Doel koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk

Het koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk onderstreept enerzijds de noodzakelijke verandering van het bibliotheekstelsel als geheel om aansluiting te blijven vinden bij maatschappelijke ontwikkelingen. Anderzijds benadrukt het koepelconvenant de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gezamenlijke overheden ten aanzien van de bibliotheek als maatschappelijke voorziening. De overheden verklaren zich namelijk gezamenlijk en ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor het openbaar bibliotheekwerk. Zij stellen vast dat een organisatieomslag gericht op het stelsel als netwerkorganisatie, kwaliteit als principe, het centraal stellen van de gebruiker, het versterken van de bestuurlijke betrokkenheid van de overheden en het vergroten van het (gezamenlijke) innovatieve en probleemoplossende vermogen, noodzakelijk is om de centrale plaats van de openbare bibliotheek in de publieke informatievoorziening in de toekomst ook te kunnen waarborgen.

In het koepelconvenant nemen de overheden op hoofdlijnen de voorstellen van de Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekwerk – neergelegd in het rapport 'Open Poort tot Kennis' – als uitgangspunt van beleid. Daarnaast worden in het convenant taken en verantwoordelijkheden schriftelijk vastgelegd.

Organisatie van de herstructurering

De overheden trekken voor de uitvoering van de herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk een periode van vier jaar uit, aanvangend direct na ondertekening van het convenant door partijen. Provinciale beleidsplannen – opgesteld door de provincie in overleg met de gemeenten in de desbetreffende provincie – geven richting aan de herstructurering. De uitvoering wordt inhoudelijk begeleid door de Stuurgroep Bibliotheken (SB) die daartoe wordt bijgestaan door een procesmanagement. Een IPO-vertegenwoordiger maakt deel uit van de SB. Het procesmanagement heeft tot taak het signaleren, stimuleren en faciliteren van ontwikkelingen. Zij houdt daarbij rekening met de ontwikkelingen in de provincies, zoals vastgelegd in de provinciale beleidsplannen, en sluit daarop aan. In de SB wordt het huidige overleg tussen de overheden over het openbare bibliotheekwerk geïntensiveerd en verbreed. De SB heeft in de eerste plaats tot taak het veranderingsproces te begeleiden en besluiten voor het bestuurlijk overleg voor te bereiden.

De gemeenten zijn subsidiënt van de basisbibliotheek. Zij zorgen voor de totstandkoming van de basisbibliotheek binnen de hoofdlijnen van het beleid voor de herstructurering en dragen er zorg voor dat de lokale bibliotheekvoorziening – als basisbibliotheek of via de basisbibliotheek – deel uitmaakt van het landelijk stelsel, bijvoorbeeld via lidmaatschap van de brancheorganisatie en deelname aan landelijke overlegstructuren. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ondersteunt en faciliteert de herstructurering. Het draagt er zorg

voor dat het landelijk stelsel van openbare bibliotheken voldoet aan overeengekomen eisen van doelmatigheid, samenhang, kwaliteit en pluriformiteit.

Regierol van de provincies

Voor de provincies is een belangrijke rol weggelegd als regisseur van de herstructurering van het openbaar bibliotheekwerk. Provincies verbinden zich in dit convenant tot:

- het behouden en versterken van het bestuurlijke draagvlak in de provincie voor de eigen bibliotheekvoorzieningen en voor het stelsel van openbare bibliotheken;
- het opstellen van provinciale beleidsplannen, gebaseerd op overleg met de gemeenten binnen de desbetreffende provincie en andere relevante partijen voor het provinciale bibliotheekbeleid en dragen er zorg voor dat deze plannen worden uitgevoerd;
- het implementeren van het toekomstige openbare bibliotheekstelsel binnen de eigen provincie binnen de hoofdlijnen van beleid voor de herstructurering;
- het binnen het kader van de provinciale beleidsplannen opstellen van plannen van aanpak voor de (uitvoering van de) herstructurering in de provincie;
- het actief stimuleren van de vormgeving van basisbibliotheken en provinciale of interprovinciale ondersteuningsorganisaties;
- het zorgdragen dat de provinciale bibliotheekvoorziening onderdeel is van het landelijke stelsel en daar aan deelneemt, onder meer door het aangaan en uitvoeren van samenwerkingsafspraken;
- het actief participeren via het IPO in het SB en het bestuurlijk overleg en het nakomen van de afspraken die binnen het bestuurlijk overleg worden gemaakt en die hun eigen verantwoordelijkheid betreffen;
- het informeren van de procesmanager over de voortgang van de uitvoering van het toekomstig openbare bibliotheekstelsel binnen de eigen provincie.

Financiële aspecten

Drie elementen maken deel uit van de financiële paragraaf van het koepelconvenant:

- a. in de eerste plaats zullen de VNG, het IPO en de staatssecretaris voor Cultuur bevorderen dat overheden de inspanningsverplichting op zich nemen om gedurende de uitvoeringsperiode de nu beschikbare budgetten voor het openbare bibliotheekwerk tenminste op gelijk niveau te houden (peildatum 1 januari 2000);
- b. in de tweede plaats stelt de staatssecretaris een bedrag van 11 miljoen gulden beschikbaar voor gemeenten met minder dan 30.000 inwoners. Dit bedrag is voor de kosten die zijn gemoeid met het vormgeven van het opdrachtgeverschap van gemeenten van directievoering en financiële administratie van de basisbibliotheek. Deze kosten kwamen eerder voor rekening van de provincies. Dit betekent dat voor de provincies extra gelden vrijkomen voor het uitoefenen van hun regierol. In nadere regeling zullen voorwaarden worden gesteld die gedurende een overgangsperiode de continuïteit van de nu geldende dienstverleningsafspraken met de provinciale bibliotheekcentrales verzekeren; en
- c. tenslotte is een financieel onderzoek uitgevoerd naar de kosten van de vorming en inrichting van een basisbibliotheek, de kosten van de provinciale

regie- en ondersteuningstaak en naar de totale kosten van een stelsel van bibliotheken op adequaat niveau. Het resultaat van dit onderzoek is begin juli beschikbaar gekomen met het oog op de verkiezingen voor de Tweede Kamer en inbreng in de formatiebesprekingen daarna.

De staatssecretaris heeft de inzet ingeroepen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een substantiële verhoging van het Gemeente- en Provinciefonds voor de herstructurering van het bibliotheekwerk. Voor de onderbouwing daarvan verwijst hij naar het financiële onderzoek.

Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd door IOO bv – economisch onderzoek voor de publieke sector. Op 5 juli 2001 zijn de resultaten van dit onderzoek onder de titel 'Open poort tot kennis: de kosten' aangeboden aan de staatssecretaris voor Cultuur en Media. Uit het onderzoek blijkt dat om de kwaliteit van het openbaar bibliotheekstelsel te kunnen verbeteren en een grootschalige introductie van ICT te realiseren een toename van de structurele middelen van 19% (172 miljoen) benodigd is (van 926 miljoen gulden in het startjaar naar 1098 miljoen gulden na vier jaar). Daarnaast is een incidentele impuls van 446 miljoen gulden (over een termijn van vier jaar) nodig. In het najaar van 2001 zal het rapport worden gepresenteerd aan de bibliotheken, overheden en andere belangstellenden. Dat een flinke financiële impuls noodzakelijk is, blijkt dus. Toch vloeien uit het koepelconvenant geen directe financiële verplichtingen voort voor de betrokken overheden. Zij verbinden zich slechts tot een inspanningsverplichting de middelen op het huidige niveau te handhaven. Zoals gezegd ligt de eerste verantwoordelijkheid voor het verwerven van aanvullende middelen voor de bibliotheeksector, bij het Rijk. Daar wordt onderzocht of verhoging van Gemeentefonds en Provinciefonds voor het bibliotheekwerk mogelijk is.

De Stuurgroep Bibliotheken

De Stuurgroep Bibliotheek adviseert in eerste instantie direct aan het reguliere bestuurlijke overleg tussen IPO, VNG en OC&W en indirect aan Provinciale Staten. Met de vaststelling van dit convenant keuren Provinciale Staten de wijze van invulling van de Stuurgroep goed. Een vertegenwoordiger vanuit het IPO zal zitting nemen in de Stuurgroep. Vergaderingen van de Stuurgroep worden ambtelijk voorbereid in de IPO-Brede Overleg en Adviesgroep Cultuur, en indien nodig wordt de IPO-inbreng vastgesteld in de IPO-Adviescommissie Zorg, Cultuur en Sociale Vraagstukken.

Door de IPO-Adviescommissie ZCS is voorgesteld om de heer Haazen, gedeputeerde van de provincie Limburg, als vertegenwoordiger van het IPO te benoemen.

Interprovinciaal besluitvormingstraject tot medeondertekening koepelconvenant

- a. Op 3 april is in het bestuurlijk overleg tussen Staatssecretaris dr. F. van der Ploeg, IPO en VNG overeenstemming bereikt over de definitieve tekst voor het koepelconvenant;
- b. Uiterlijk op 31 oktober 2001 dienen alle Provinciale Staten zich akkoord te hebben verklaard met ondertekening van het koepelconvenant door de voorzitter en de secretaris van het IPO;
- c. Op 1 november neemt het algemeen bestuur van het IPO een finaal besluit;
- d. Na unanieme instemming van het algemeen bestuur wordt de overeenkomst namens de (ter zake bevoegde bestuursorganen van de) provincies

ondertekend door de voorzitter en de secretaris van het Interprovinciaal Overleg (conform artikel 21, lid 5 van de Gemeenschappelijke regeling van het IPO). Deze ondertekening zal medio november plaatsvinden.

De Flevolandse herstructurering van de openbare bibliotheken
Zoals gezegd verbindt ook Flevoland zich met het besluit akkoord te gaan met de ondertekening van het koepelconvenant aan een aantal taken. Een daarvan is het opstellen van een provinciale beleidsvisie. Wij zien het opstellen van een provinciale beleidsvisie als de eerste stap in het proces van herstructurering in Flevoland. Daarbij achten wij de samenwerking met gemeenten, met de Stichting Samenwerkende Bibliotheken Flevoland (SSBF) en lokale bibliotheken van groot belang. Het is belangrijk gezamenlijk een breed gedragen doelstelling te formuleren, aan te sluiten op de ontwikkelingen die in gang gezet zijn, zowel in de gemeenten als bij de bibliotheekorganisaties, en al werkende weg overeenstemming te bereiken over de verdeling van verantwoordelijkheden over de diverse partners.

Stand van zaken in het Flevolandse bibliotheekstelsel

De bibliotheken van Flevoland zijn niet wezenlijk anders ingericht dan die in andere provincies. De SSBF heeft wel een wezenlijk anders karakter dan de Provinciale Bibliotheek Centrales die in andere provincies actief zijn.

Op lokaal niveau zijn 'gewone' bibliotheken aanwezig in alle zes de gemeenten van Flevoland. Dat betekent dat ze over het algemeen op dit moment stabiel en redelijk goed functioneren. Maar het betekent ook dat ze allemaal te maken krijgen met toenemende concurrentie op het vlak van informatievoorziening, vrijetijdsbesteding en het aanbieden van media. Het publieksbereik dreigt landelijk te stagneren en in Flevoland is in 2000 het aantal leden en het aantal uitleningen voor het eerst in jaren gedaald, ondanks de groei van de bevolking. Er is, net als elders in de bibliotheekwereld, weinig bekend over de wensen van gebruikers en niet-gebruikers. De bibliotheken hebben behoefte aan nieuwe financieringsbronnen, zodat zij meer nieuwe diensten kunnen ontwikkelen en kunnen investeren in de nieuwste ICT-mogelijkheden of andere vormen van automatisering. Hierin verschillen de Flevolandse bibliotheken weinig van bibliotheken elders. Aan de andere kant is het opvallend dat van de zes lokale bibliotheekorganisaties er vijf bezig zijn met grote plannen voor de vernieuwing of uitbreiding van de huisvesting. Bovendien blijkt uit onderzoek dat de Flevolandse bibliotheken beter toegankelijk zijn voor allochtone jongeren dan andere instellingen.

Op provinciaal niveau is de SSBF een voor Nederland unieke organisatie. Ruim tien jaar geleden is bewust gekozen voor een specifieke invulling van de provinciale steunfunctie voor het bibliotheekwerk. Anders dan in de andere provincies waar Provinciale Bibliotheek Centrales actief zijn, is in Flevoland gekozen voor een vorm waarin de provinciale taken worden uitgevoerd door de samenwerkende bibliotheken zelf. Daardoor staat de SSBF veel dichterbij de lokale bibliotheekorganisaties dan elders gebruikelijk is. De verschillende bovenlokale taken zijn verdeeld over de verschillende bibliotheekorganisaties. Zo wordt bijvoorbeeld de schoolmediatheekdienst verzorgd door de Bibliotheek Almere, het transport voor het interbibliothecair leenverkeer door de Bibliotheek

Lelystad en de administratie door de Bibliotheek Noordoostpolder.

Ook op bestuurlijk niveau is de afstand tussen SSBF en lokale bibliotheken kort.

Het SSBF-bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van de zes Flevolandse bibliotheekorganisaties.

De korte afstand tussen SSBF en lokale bibliotheekorganisaties heeft ook nadelen.

De bibliotheken zijn in deze constructie zowel leverancier als afnemer van diensten. Bij het maken van prijsafspraken komen de besturen in een moeilijke positie.

Als lid van het SSBF-bestuur moeten de lokale bestuurders zorgen voor een prijsstelling die de kwaliteit van het product ondersteunt, terwijl iedere prijsverhoging voor de lokale bibliotheken betekent dat er meer geld vloeit naar de provinciale taken.

Ook in Flevoland zijn er dus voldoende redenen om het bibliotheekstelsel te versterken.

Startnotitie Flevolandse herstructurering

Om het proces van de Flevolandse herstructurering een goede start te geven, hebben wij opdracht verleend aan de heer Malschaert van Malschaert Consultancy tot het opstellen van een startnotitie. De notitie "Openbare Bibliotheken in Flevoland - Naar een gedragen beleidsvisie" biedt goede handvatten voor het verdere proces van de herstructurering. De notitie bevat bovendien een aantal conclusies die vragen om nadere gesprekken tussen verschillende partners. Belangrijkste conclusies van de adviseur zijn:

- dat de laatste jaren weinig is geïnvesteerd vanuit de provincie in het openbare bibliotheekwerk in vergelijking met andere provincies, zowel qua financiële en personele middelen als in beleidsmatige en bestuurlijke zin;
- dat met het vaststellen van een beleidsvisie de basis kan worden gelegd voor een regierol in het proces van herstructurering;
- dat de SSBF in de huidige constellatie onvoldoende is toegerust voor de toekomstige eisen die aan het bibliotheekstelsel zullen worden gesteld;
- dat bij de Bibliotheek Almere de wens bestaat om een Wetenschappelijke Steunfunctie voor Flevoland te creëren.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- een provinciale beleidsvisie op te stellen;
- te starten met een project "Herstructurering Openbaar Bibliotheekwerk in Flevoland" door een stuurgroep en een projectgroep in te stellen die breed zijn samengesteld en in staat moeten zijn het herstructureringsproces te voorzien van een breed draagvlak, heldere doelen en concrete uitvoering;
- te bewerkstelligen dat de bedoelde herstructurering en het veranderingsproces dat binnen de SSBF op gang is gebracht, tot een gezamenlijke doelstelling komen;
- in het herstructureringsproces te voorzien in een herziening en versterking van de organisatiestructuur van de SSBF;
- capaciteit vrij te maken binnen het provinciale apparaat, opdat daadwerkelijk de trekkersrol kan worden vervuld voor het veranderingsproces (In het landelijke onderzoek naar de financiële en andere middelen die benodigd zijn om de herstructurering te laten slagen, wordt ervan uitgegaan dat voor de provinciale regierol een voltijdse functie voor een periode van vier jaar

benodigd is; binnen de afdeling Sociale Planvorming is maximaal 0,18 fte. beschikbaar);

- een visie te ontwikkelen op nut, noodzaak en organisatievorm van een Flevolandse Wetenschappelijke Steunfunctie als provinciale steunfunctie.

Plannen van Gedeputeerde Staten voor verdere aanpak Flevolandse herstructurering

Wij hebben besloten de notitie toe te sturen aan de Flevolandse gemeenten, de SSBF en de Flevolandse bibliotheken. Deze kunnen dan kennis nemen van het advies van Malschaert Consultancy.

Gezien het belang van een breed draagvlak voor de te ontwikkelen beleidsvisie willen wij gemeenten en bibliotheekorganisaties van het begin af aan betrekken bij het gehele proces. Daarom is de eerstvolgende stap het aangaan van gesprekken met de gemeenten. Parallel daaraan zullen wij in gesprek treden met de SSBF. Op basis van de notitie "Openbare bibliotheken in Flevoland – naar een breed gedragen beleidsvisie" en de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen zullen wij het overleg voeren met de gemeenten, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau, en met de SSBF.

Op basis van de uitkomsten van de gevoerde gesprekken zullen wij vervolgens besluiten over de instelling van een stuurgroep en projectgroep, zoals in de notitie wordt geadviseerd.

Financiële paragraaf voor Flevoland

Naar verwachting zal tijdens het proces van de Flevolandse herstructurering extra geld benodigd zijn. In de ontwerpbegroting 2002 is bij product 0.3.1 een stelpost opgenomen van € 79.411,55 (f 175.000) voor 'intensivering bibliotheekwerk'. Dit bedrag is bestemd voor de uitvoering van de aanbevelingen die zullen voortvloeien uit de op te stellen provinciale beleidsvisie met betrekking tot de Flevolandse bibliotheken. Daarnaast worden door het Rijk extra middelen (landelijk 11 miljoen gulden (€€ 4.991.582,38)) gestort in het Gemeentefonds, zodat gemeenten met minder dan 30.000 inwoners direct de beschikking krijgen over het geld dat benodigd is voor directievoering en administratie waar dat voorheen beschikbaar werd gesteld aan de PBC's. Dit zelfde bedrag valt dan vrij bij de provincies die daarmee een deel van de kosten van het herstructureringsproces kunnen betalen. Als dezelfde verdeelsleutel wordt toegepast als op dit moment, gaat het in Flevoland om een bedrag van ongeveer f 75.000,- (€€ 34.033,52) dat tot en met dit jaar werd overgemaakt aan de SSBF die het op haar beurt weer doorsluisde naar Urk en Zeewolde. Dit bedrag kan vanaf 2002 structureel worden ingezet voor het proces van herstructurering en kan worden opgeteld bij de € 79.411,55 (f 175.000) uit de ontwerpbegroting. Totaal is dan voor 2002 ongeveer €€ 113.445,06 (f 250.000) beschikbaar. Wij zijn van plan in overleg met de SSBF te komen tot een geïntegreerd voorstel voor besteding van deze middelen.

Op dit moment is nog niet duidelijk op welke wijze het beschikbare budget het best kan worden ingezet. Mogelijk is het nodig om nader onderzoek te laten doen naar de wijze waarop verschillende functies die de provinciale organisatie moet vervullen, het best kunnen worden geregeld. Wellicht is het wenselijk dat wordt

geïnvesteed in een onafhankelijke deskundige die het herstructureringsproces gaat begeleiden. De meeste provincies hebben plannen om het herstructureringsproces te laten begeleiden door een ter zake kundig bureau. Over de vraag of het noodzakelijk is tijdelijk extra capaciteit vrij te maken voor het project herstructurering, kan op een later tijdstip een besluit worden genomen.

3. Advies van de Commissie voor advies:
Commissie FZWE unaniem akkoord met punten 1, 2 en 3 van het conceptbesluit, met inachtneming van de tekstwijzigingen in het koepelconvenant, zoals op verzoek van de VNG voorgedragen door het IPO.

4. Ontwerp-besluit:

Provinciale Staten van Flevoland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 21 augustus 2001
nr. SPV/01.091663/A

BESLUITEN:

1. akkoord te gaan met de ondertekening van het koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk door de voorzitter en de secretaris van het Interprovinciaal Overleg, zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit voorstel;
2. de vertegenwoordiger van Flevoland in het Algemeen Bestuur van het Interprovinciaal Overleg te machtigen ten gunste van het voorstel tot ondertekening van het koepelconvenant te stemmen;
3. kennis te nemen van de notitie "Openbare Bibliotheken in Flevoland – naar een breed gedragen visie" en van de wijze waarop het College van Gedeputeerde Staten deze notitie in bespreking wil brengen met gemeenten en bibliotheekorganisaties.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland d.d. 4 oktober 2001.

,griffier.

,voorzitter.

5. Bijlagen

- Door het Interprovinciaal Overleg namens de provincies te ondertekenen koepelconvenant Herstructurering openbaar bibliotheekwerk met bijbehorende toelichting.
- Managementsamenvatting van de notitie "Openbare bibliotheken in Flevoland – naar een breed gedragen beleidsvisie".

6. Ter lezing gelegde stukken

- Rapport van de Stuurgroep herstructurering openbaar bibliotheekwerk "Open

- Rapport van IOO bv “Open poort tot kennis: de kosten – raming financiële gevolgen herstructurering openbaar bibliotheekwerk”.
- Notitie “Openbare bibliotheken in Flevoland – naar een breed gedragen beleidsvisie”.

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
 ,griffier. ,voorzitter.

